

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De vita Francisci Xaverii, qui primus e Societate Jesu in
Indiam & Japoniam Evangelium invexit - Cod.
Ettenheim-Münster 188**

Torsellini, Orazio

[S.l.], nach 1607

Caput XIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-115990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115990)

erat magis admonitio quam sanatio. Vaque
 medicus utriusque misericors, ut leniter iam alienis
 remedium adhiberet, primum se in eis, qui ad-
 morandi erat, familiaritatem inuicibus; deinde
 reducere eum, ad sine arbitrio uniter pro
 amicitia mouere mirari se dicebat talia illi
 uerba exiisse. Ita uenerunt peccati, et corri-
 gerent. Præterea uentus tempe tandem Inuar
 tho & demonibus inuictis in Ja-
 poniam appellit.

Cap. XIX.

Quia Malaca in Christiana ciuitate mu-
 nda intentio maxime elaborat, tandem auerit
 Japonicæ profectio: diu. Igitur seu Lusitane
 nauis facultate destituta, seu potius
 Neophytorum, quos secum ducibat, salubri con-
 sulore, caput suum barbaris proclonibus: ad
 omnia uita rebatur diuina uisantiis, cum
 mittore sustinuit. Verobatur, qui ipse ne Japo-
 nes tres neophyti, itineris comites, grauius
 offenderantur in Lusitania, si Christianos humili-
 ter aliquâ in re peccare sensissent. Proinde
 Sinam Ethnicum uentus, cui haud ex uano
 cognomen erat latro, egit in illo, uti Sinas
 proteruety, se uerâ cum suis in Japoniam
 uerba transmitteret. Ergo pignoris cum sibi
 cauiset, diuina confusus ope magis quam fide
 barbari hominis, tempe piratis: uenit ipsi us-
 cunt: erodit se se. Soluide Malaca moue In-
 nis, ipso S. Joannis Baptiste natati die. Et
 uerur est satis quidem secunda commodagrec na-
 uigatione: castrem uamularis parum Inuenit
 Philolipa

276.
Franciscorum
pei fiducia.

Franciscus Francorum
fidelique; quippe si in ista terra non magna
est fides religio; multa experta voluntate, in
ponam credere abneque, in obvia insulas temere
Franciscus de suo itinere sollicitus, cum in hunc
illum maxime idonea tempestates de indu-
pium, in hunc modo subinde curru consumere; ma-
le metueret cogit, ne exorta deinde a flos hy-
mare nauim cogeret in portu aliquo sinu.
Iucunda cum gubernatore nauis: expostulare
pignora comprehendere, denique orate ac
supplicare institit, ne falleret datus Lucivius
fidem. Cum nihil proficeret, iugubat; dote
animo neceario. sed tamen eam premebat, et
tal res ad Divinam providentiam, quod semper
propitius expertus erat, reijciens. Et tamen mi-
gis eum monebat neplia misericordis nuda
nigraque superstitio, quam eorum perfidia.
Kant idolum necebat, cui subinde excuranda

Excuranda Ego
necum nauis
ficia.

quifia favebant, ne quicquam reclamandi
Daueris. Ippius etiam fortibus consulens illa
colam, an idonea urui oportet tempestate, si in
ponis prebeant. Stomachabatur scilicet Fran-
ciscus, utque indignè forebat, cor eum per mare sua
profectione, Dei curam susceptum, de eliaboli
solbe ac voluntate pendere. Divina tamen
sua benignitate, diabolior usque penitus con-
tinebat. Igitur metu prepotentis Dei in da-

Francisci comor
in sentina de-
merit ab inter-
tu vindicatur.

Francisci comor ponis curru dirigitur. In hunc die duo res acii
decurunt digna memoria. Emmanuel sine urui.
e Francisci comitibus; ingenti nauis partatione
prolapso, in aperta fide sentina incidit pro-
cepto. Nec curru longo ab exitu absuit. Nam se
atte viderat, se a capite demerit in aliquando
haferas

haurat, in sentina. Ego omni opinione mor-
 tui, agere tandem extrahat, paulo post diuina luce
 fito & Transi proutur uicini exiit. Magna inca-
 pite accepit uictus; sed plus timoris quam periculi
 fuit, adhibita oratione proutur diebus conuulsi. Sibus
 decatur alius: ex alio pari quid dicitur, sed
 despari certu. De Emmanuel curat, namurki filius Nagawki filia
 coromily agitalis nauigij exiit in mare. Cum haurit, fluctibus
 nauis magno uictorij impetu ferretur, stabit
 tempore ingruent, imploranti opem nulla
 ratione potuit subueniri. Quocirca sub parentis
 ipsij atque omniis oculis infelix puella iamnis
 haurit fluctibus. Tam uero lugubris clamor bar-
 bara ululata planctuque peromittis exortibus qui
 die illum, nossemus insequente unuerra tenuit
 Et diabolus: Fauore janyridis infestus, non a diaboli insidi
 alicui apriores eij opprimendi fore occasionem
 ratus, multiplice ei dolos intendit. Si iustitia
 tibus ex illo causam eius nauurki filia intor-
 set, sors exiit, si Emmanuel homo Christianus
 in sentina perisset, puella in mari non fuisset
 peritura. Animaduersus illud Transiur ea
 seute se ac suos peti, se apud nauurki nauibz
 in inuidia adduci. Simul pensid animum suum
 silentide a tota illa bellua uicis tendari no-
 dia. Ceterum diuina que implorata, non modo Animi magni
 acerrimi hostis elusit insidias, sed alia inmi-
 tude aduessu, ferreus, uamony
 narq sibi ad Ethnicis periculum propul: aut
 Nauurki ac Sabane in illum uolubata ra-
 bies nulla res proficit magis: quam eius uir-
 mi magnitudo. Nec nullam ex illo uolubata
 fructum Fauore cepit: sui enim periculo
 dilidit, quam horribiles hominibus ferreus
 Diaboly

Francisci Rouerij

diabolus occurreret facultasque magis natus, inuenit.
 Exstat ea de re praesura quaedam ad quatuor su-
 cios episcopa, cuius sententia est. Non alia ratio
 Publici claudendi non ad Satanam terribilem danda certorem,
 terrumla dinstri reperiri, quam si tibi uentis diffident, maximeque
 confitent Deo, magis praesentibus animis sua
 uos bellua illis impetibus uindictis, uolentibus.
 illiusque praesentibus hinc, summa uis obsequi
 pauore. Nihil quippe magis tali in re ad tem-
 pore timendum esse, quam Dei diffidentia: uim
 satis uisus hostem nobis, nisi Dei praesentibus, no-
 cere, ad maxime uelid, nequaquam posse. Vultis
 d'amonibus noua Rouerij cum hominibus ex his
 pugna. Vbi ad Cantoniis Sinam portus uentus
 est, nauarchus nauisque omnes, quoniam consul-
 to item fortibus illis hinc lura redibantibus
 de Iapumia nauigatione reuertitur, iactis an-
 choris ibi praesentibus hybernare destinabant.
 Id sentiens Rouerij, sibi ipse non defuit. Na-
 uarchus primo suppliciter precari, ad statet
 promissis: inde, cum praesentibus nihil proficerent,
 a praesentibus ad minas ueris, poignorum damna
 proponere; Praesentibusque Mallicensis ac Lusi-
 tanorum, quibus fidem delisset, melius injicere.
 Itaque ille denum formidini obiecta praesentibus
 adens, sublatis anchoris prouehi coepit. Sed
 non illis plus constantiae fuit, quam fides. Breui
 homo perfidiosus redijt ad ingenuum. Et ea per
 filia hanc dubie morata fore iter Rouerij,
 Dei promissa nisi Nauarchi cursum diuina praesentibus hinc
 indulget Rouerij indulgens auertisset. Nauis secundo uento An-
 ceum Sinam portus petebat cum lona captura,
 ubi ibidem hyemaret, quid esset in exitu ium
 esset, cum repente nauicula deuenit orarum
 Cincentum portus praesentibus infestus esse denum
 etiam. Nauarchus praesentibus periculo terrore, colligit
 se, se,

se se, & quid ageret, secum cepit cogitare. Antoninus
 portus repetenti aduery erat uento, Japonia pe
 toni secundy. Inuicia necessitate in rationem
 uera, tempore obiit. Ita nauarcho,
 nauis, dirabolisque inuiter, Japonium cursu teno
 re nauis conda est: ipsaq; Assumptioni B. Mariae
 gaudio die in Japoniam, multo magis Deo ac Dei
 parente, quam uento ac tempore obsecundan
 tius aliquando peruenit. Cum alior portus
 optatior tenore nequiritet, ad longissimam,
 Pauli Japonis patria, s. qua urbs est in regno
 Saxum: s. nauis appellatur. Ibi raris uenter
 a Pauli cognatis, & a reliquis inuolus, etiam ab
 ipsiis magistratibus, honoribus cum prijs exci
 pitur: eorumq; aduentu, cantibus nuntio e Lusita
 nia sacerdotu s. ut fit: non sine admiratione
 certatim uisitantibus, celebratur.

Horatii Turicelini
 De uita Francisci Lauery
 Liber Quartus

Japonum mores religionesq; cognoscit.

Cap. I.

Japonia, ultimi orientis regio, ultima adja Japonia desin
 cot Asia, tota insular constat, modis factis
 ensipisq; diueta. De eius magnitudine, quam
 sum ex Lusitani hominis, tubum rerum poriti
 qui imper ea regione dimensus est, obseruatione
 cognosci potuit. hoc compendi habemq. In
 longitudine millia passuum circiter DECCC
 protenditur, specie hanc sani affinis Italiae,
 nisi quod huc continenti adheret, et magni
 tudine pene par Sparta a Septentrione ulti
 mos Scythas, quos Tartaros uocamus, ab
 Occidente uergit ad Sinus; ab Oriente uous
 Hircania conuersa est, minus quingentorum
 millium intervallo abest ab urbe Goa leuiss
 millia ferme duo. Coniunctis omnibus regna per
 Japoniam